

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI, GAZDÁSZATI, IPARI, KERESKEDELMI ÉS NEVELÉSÜGYI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSMECSE ÉS A MEGYEI TANFELÜGYELŐSÉG HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELEN:
hetenként egyszer, vasárnap.
Egyes számok 20 krajozárjával kaphatók
könyvkereskedésekben.
A kéziratok a szerkesztőséghez, pénzek s reklamációk a kiadó-
hivatalhoz utasítandók.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Előfizetési feltételek.
Vidéken és Léván házhoz küldve:
Egy évre 5 frt — kr.
Hat hónapra 2 frt 50 kr.
Előfizetési pénzek postautalvánnyal is küldhetők.

Hirdetések.
Hivatalos hirdetések díja a bélyeg-illetékkel együtt: 1—100 szög 1 frt 30 kr, a 100-on fölül minden szó 1 krajával számítatik. E hirdetések után járó díj elélegesen küldendő be.
Magán hirdetések: négy hasábos petit sor egyszeri közléseért 7 kr, kétszeriért 6 kr, többszöriért 5 kr. — Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr.
A nyiltterben: minden három hasábos garmond sor díja 20 kr.

Előfizetési fölhívás.

A
BARS

a jelen számmal befejezte II. évfolyamának első felét. Ez alkalommal is teljes bizalommal fordulunk t. előfizetőinkhez, lapunk barátaihoz azon kijelentéssel: hogy az eddig követett irányt szem elől nem tévesztjük s ez alapon ajánljuk lapunkat a nagy közönség további jó akaratába.
Léva, jun. 18, 1882.

A szerkesztőség.

Legujabb kilátásaink vasutra.

A mennyiben azon szerződés, — mely legujabban a magyar kormány és az osztrák államvasut-társaság közt, feltehetőleg az ország és a társulat részéről fennforgó érdekek kellő tekintetbe vétele mellett kötött és melynek szentesítését a törvényhozó testület aligha tagadandja meg, — megingathatlan érvényű okmányoknak tekinthető; kilátásaink vasutra ez egyszer biztos alapra vannak fektetve.

Azon 200 knterre terjedő, helyi érdekű vonalak, melyeket fő vonalainak táplálása céljából — e szerint saját érdekében — a vasuti társulat építeni hajlandó, kétségkívül első sorban általa és pedig saját tervezete szerint hoztattak javaslatba, végleg pedig, az országos érdek követelményei szerint, a társulattal egyetértőleg a kormány által lettek megállapítva. — Feltehető ennél fogva, hogy a szerződésben jelzett helyi érdekű vonalak létesítése által az ország és a társulat érdekei egyaránt nyernek kielégítést. Ok tehát sem egy, sem más részről nem képzelhető, mely a kölcsönösen megállapított tervezettől az eltérést kívánatossá tenné.

Egy perczig sem kételkedtünk, hogy a vasuti társulat Budapest-bécsi fővonalát táplálható térkörök sorából a Garam-völgyit ki nem fogja feledni. Azonban, miután a szerződés pontozatainak tárgyalásakor nyert hírlapi tudósításokban a Surány-lévai vonalt találtuk felemlítve, a végleges szerződésben pedig e helyett az Esztergom-lévai fordul elő, hajlandók vagyunk hinni: hogy a társulat eredetileg más csatlakozási pontot hozott javaslatba; a kormány azonban, tekintettel a Garam-völgyi vonalra, melynek — mint egykoron Budapesttel és Jalnával nyerendő csatlakozások folytán leendő országos vonalnak — létrejöttére ez idő szerint is súlyt fektet, Nána-lévai része által kívánta annak alapját megvetni.

Ha ebbeli feltevésünk alapos, a szerződésben jelzett Garam-völgyi vonalrész eredeti tervét nincs okunk az újabban célba vett módosításoktól — jobban mondva — eltorzítástól féltetni.

Ellenben, ha a kormány az engedélyezendő helyi érdekű vonalakat illetve nem ragaszkodik azoknak a szerződésben megállapított irányához és végpontjaihoz és hallgatag túrni hajlandó: hogy a társulat a szerződés szabványaitól eltérőleg szárnyvonalait saját tetszése szerint még csak ezentul megállapítandó irányokban és végpontokkal létesítse; vagyis, vidékünköt illetve, a Garam-völgyi vasut létesítésének általa mindekkoráig oly állhatatosan pártolt eszméjéről csakugyan lemondott; ez esetben a szerződés vonatkozásos pontja a Nána-lévai vonal létrejöttére nézve kecsegtető kilátást igen, de

biztosítékot nem nyújt és a Garam-völgyi érdekelttség igényeivel kétes eredményű versenyezés terére lenne utalva.

A társulat fő vonalainak forgalmát fokozandó szárnyvonaloknak a szerződésben biztosított engedélyezése által, a társulatnak tagadhatlanul lényeges kedvezmény nyujtatik. Nehéz elhinni: hogy a kormány ezért cserébe, e vonalok iránya és végpontjainak megállapításánál — az országos érdek szempontjából — a maga részére döntő befolyást ne biztosított volna. E feltevés alapján, a helyi érdekű vonalakat illetve, a szerződésben kitett kiindulási- és végpont jelzését kötelező megállapodásnak kell tekintennünk. — Nem értjük ennél fogva: hogy miként képezheti — egyesek felfogása szerint — még most is kérdés tárgyát: vajjon a szerződésben „Esztergom-lévai“ vonal megnevezés alatt felemlített helyi érdekű vasut a Garam-vagy Ipoly-völgyében nyerjen-e csatlakozást a fő vonallal.

A mi — eltekintve a végpontoktól — egy vagy más helyi érdekű vonal részletes nyomjelzését illeti, természetesen találjuk: hogy e téren — az országos érdek megóvása mellett, — az engedményes társulatnak szabad kéz engedjessék. Érdeklődésünk tárgyát képező Nána-lévai vonalra nézve e szerint szívesen belenyugosztunk: a Garamnak bármely pontján átkelve vezet az a társulat Lévára. Nem tagadjuk e közben: miszerint azon tájékozatlanság, melyben a szerződés kötelező horderőjét illetve találjuk magunkat, bizonyos irányban némi aggodalmakat kelteni felette alkalmas.

A Garam-völgyi vonal eszméje már több ízben képezte a megvitatás tárgyát. Terv is már nem egy készült róla. — Igaz, hogy az eddig történt nyomjelzések egyike sem került el Lévát; azonban nem szabad felednünk: miszerint — nem ugyan mérvadó körök részéről — de csakugyan ismételt hangoztatott azon észrevétel: hogy hadászati tekintetek, a Garam-völgyi vasut vezetését egész hosszában a Garam jobb partján teszik kívánatossá. — A hadi szerelvények jelenlegi tökélye mellett ezen állítás okadatolása aligha lehetséges; de tagadhatlan, hogy eléggé plausibilis, miszerint leple alatt partikuláris érdekű törekvések lépjenek akcióba.

Indokolás nélkül belátható: miszerint azon esetre, hogy a szerződésben jelzett Garam völgyi vonalnak Léva helyett Kálna képezné végpontját, városunk mindenkorra el lenne temetve és hogy ez esetben előrelátható rohamos hanyatlását még egy csatlakozó szárnyvonal sem lenne képes feltartóztatni. Viderint Consules!

De van még egy körülmény, melynek tekintetbe vétele érdekünkben áll. — A szerződés szerint ugyanis a társulatnak engedély adatik 10 évek leforgása alatt 200 kntert tevő, helyi érdekű vasutak kiépítésére. Ezen engedélyt a társulat tetszése szerint veheti igénybe; jogában állván: azt tetszése szerinti részben, vagy — ha előnyösebbnek találja, — épen nem venni igénybe. A szerződésben elősorolt szárnyvonalak létesítése e szerint a szerződés által kötelezőleg biztosítva nincs. Annál kevésbé lehet szó bizonyos sorrendről, melyben azokat létesíteni tartoznék. — A társulat ennél fogva szabadon választhatja meg az időt, melyben egy, vagy más vonalnak — melyet csakugyan létesíteni célszerűnek talál — kiépítéséhez hozzá fog. —

Az elősoroltak közül lehetnek ily módon egyes vonalok, melyek egyáltalában nem fognak létesíttetni, ismét mások, melyek nagyon is későn jutnak sorra.

Alig hihető, hogy a Nána-lévai vonal a végképen mellőzendők sorába kerüljön; lehet azonban, hogy építtetésének fogantatva vétele, egy vagy más oknál fogva, néhány évi halasztást szenvedhetne. — Már pedig a közlekedési elszigeteltség- okozta forgalmi pangás sokkal hazamosabban sújtotta már ekkoráig is vidékünk lakóit, semhogy annak sanyaru következményeit még ezentul éveken át elviselni képesek lennének.

Vasutügyünk lehető esélyeinek elősorolása kapcsán eljutottunk azon fontos kérdéshez: vajjon tétlenül lessük-e ohajaink teljesülését, avagy lépéseket tegyünk méltányos igényeinknek helyes és lehető gyors érvényesülése érdekében.

Lehetnek, kik, — bizván abban, hogy a társulat a jövedelmezőnek ígérkező Garam-völgyi vonalat saját érdekénél fogva, minden kedvezmény és hozzájárulás nélkül amugy is mielőbb ki fogja építeni, — részünkről bármily közreműködést szükségtelennek tartanak. — Magam is abban a hitben élek: hogy a társulat a Garam völgyét nem fogja szárnyvonal nélkül hagyni. Azonban lehetőnek tartom: hogy, azon esetre, ha csakugyan jogában áll: az irányt, sőt a csatlakozási- és végpontot tetszése szerint választani, esetleg oly irányu és végpontu vonalat létesíthetne, mely átkot és nem áldást képezhetne városunkra nézve; avagy — számításunktól eltérőleg, éveken át halogathatná az építkezés fogantatva vételét. — E két, egyaránt sajnós eshetőség eltávolítása céljából tehát tenünk kell, még pedig haladéktalanul.

Mindenek előtt szabatos tájékozásra van szükségünk. Tüzetesen tudnunk kell és pedig mielőbb: hogy vasutügyünket illetve mire támaszkodhatunk egy részről és mitől kell tartanunk más részről. — Erre nézve csakis az intező körök részéről nyerhetünk alapos felvilágosítást. Egyedül azon tényezők, melyek a szerződést hozták létre és annak céliránya iránt tisztában vannak, nyujthatják annak helyes értelmezését. Fordulnunk kell tehát e tekintetben a kormány illető közegeihez és az osztrák állami vasuti társaság igazgatóságához.

A nyert tájékozás alapján azután az ügynek kitelhető előmozdítása válik feladattá.

Az üdvös lendület, mely a kilátásban álló vasut következménye gyanánt több tekintetben reményelhető, többé kevésbé, az egész megyére ki fog ugyan hatni; leginkább azonban az általa érintett vidéknek fog az előnyére szolgálni. Illő e szerint: hogy ennek lakói viseljék a létrehozatalának előmozdításával járó fáradozások és esetleg áldozatok terhét.

Miután pedig Léva városára nézve a vasuti kérdés helyes megoldása létfeltételt képez; első sorban ennek lakói vannak hivatva: a kezdeményezést megragadni. Haladéktalanul közreműködésre felkérvén tehát az érdekelt vidék lakóit, azokkal egyetértőleg állapítsák meg a tendő lépések sorrendjét és kieszközölvén meggyenk részéről az erkölcsi támogatást, tegyék magokat érintkezésbe Esztergom megye érdekelttségével, melyet az érdek azonosság amugy is csatlakozásra utal. Vállvetve fogjanak azután a nehéz, de ez idő szerint sikert ígérő munkához. Szerencse fel!

A közoktatási m. kir. miniszter az 1879-ik évi XVIII-ik, a magyar nyelv tanítását illető törvényezékek fogantatásában ügyében a tanfelügyelőket utasítja: hogy 1883. jun. 30-án töltsék ki a tanítóul (tanító-üöl), sem segéd tanítóul senki alkalmazást ne nyerjen, ki a magyar nyelvet beszédben és írásban nem bírja. Együttal elrendeli, hogy mindazon egyének, kik idegen állami képzésben nyerték képesítésüket s 1868. óta léptek alkalmazásba, kötelesek magukat honosítani s okleveleiket magyar állami érvényességre emelni. E czélből az ily tanítók valamelyik áll. tanítóképzésében kötelesek a magyar történelem, földrajz és alkotmánytanból póttanítói vizsgálatot tenni s a vizsga eredménye alapján kérni oklevelük érvényesítését. — Hogy az ily póttanítói vizsgák hozzáférhetőbbek legyenek, a miniszter megengedi, hogy ezek az igazgatótanács egybehívása nélkül a tanfelügyelő, az intézeti igazgató és az illetékes tanárok közbejöttével az év bármely szakában megtarthatók legyenek.

Bars megye közig. bizottságának gyűlése.

Bars megye közigazgatási bizottsága f. hó 20-án tartotta Majláth István főispán elnöke alatt június havi ülését:

I. A megye alispánjának jelentése:

1. A rendőri ügyek. A személy- és vagyonbiztonság az elmúlt májushóban kielégítő volt; tüzeset előfordult, Hízéren, Zsitva-Gyarmaton s a Körmez-bánya város területéhez tartozó Rudolfaknában. Véletlen szerencsétlenség folytán kimúlt Strbik szül. Gajdosik Aranka Ujbányán, ki kutba esvén, befúlt. Ónakasztás által kimúlt Baránka szül. Matejovics Mária nagygróczy gyári munkásnő.

2. Elemi esapások. A lévai járás szolgabirójának jelentése szerint május 5-én Nyír, Aghó, Zeliz, zelizi puszták, Gr. Mikola, Nagy-Sáro és Szódó község határaitban jégverés által a gabonákban teremes károk történtek.

3. Köz munkaváltás. A f. évi és elmúlt évekről hátralékban levő közmunkaváltás és bírságok fejében befolyt: 1881-ik évi bírság 4 frt 50 kr., 1880-ik évi váltás 1 frt 10 kr., 1881-ik évi váltás 151 frt 13 kr., 1882-ik évi váltás 5479 frt 3 kr., összesen 5636 frt 36 kr.

Hátralékban van 1877—80 évi bírság 1139 frt 22 kr., 1879—81 évi váltás 3588 frt 38 kr., 1882—évi váltás 38424 frt 07 kr., összesen 43151 frt 67 kr.

4. Fegyelmi ügyek. A községi és körjegyzők, s a községi előjárók ellen folyamatban levő fegyelmi ügyek közül befejeztetett Zimmerman János geletneki körjegyző fegyelmi ügye, ki is hányag kézbesítés miatt 8 frt pénzbüntetésben marasztaltatt.

Nemesok István hivatalától jelenleg is fölfüggesztett oszlány községi pénztárnok, az ar-maróthi kir. törvényszéknek jogelőre emelkedett ítéletével a hivatali sikkasztás vétségében bűnösnek kimondatván, 8 nap fogságra büntetésre, s egy-egy évi hivatalvesztésre

ítéltetett, e végből az oszlányi járás szolgabirója az ekként üresedésbe jött községi pénztárnoki állomás választás utáni betöltésére utasított.

A fegyelmi eljárás folyamatba tetetett Lipsey Ignác besenyői körjegyző, Bugri István rendvei és Kovács Péter abai községi bírák ellen, s a fegyelmi eljárás befejeztetvén, a nevezettek, a kintlevő rabtartási költségek késedelmes beszéde miatt I. fokulag dorgállással fenytettek.

Sajnálattal jelenti az alispán még: Bars megyét 20 éven túl hűen s becsülettel szolgált Lipp Károly megyei főpénztárnoknak f. hó 10-én történt elhunytát.

(Vége köv.)

Különfélék.

— Lapunk a jelen számmal befejezte az évi folyamának első felét, ez alkalomból felkérjük f. előfizetőinket, hogy a második féltre leendő előfizetéseket idejekorán beküldeni sziveskedjenek, mivel a 2-ik félév kezdetével csak azoknak küldjük meg lapunkat, kik arra előfizetni fognak.

Helybeli előfizetőinktől pedig, szokás szerént: lapunk kihordója által fogjuk az előfizetési összegeket bekérni.

— Leidenfrost László ur, a lévai uradalom jöszáigazgatója a helyb. gymn. javára tartott szineloadáson meg nem jelenhetvén, utólagosan 5 frtot ajándékozott belépti díj fejében az említett jótékony czélra. E nem-s adományért lapunk utján is köszönetét nyilvánítja Kónya József v. kapitány.

— A magyarországi kegyestanítórend kormányzója Kalmár Endre ur körútjában legközelebb Lévat is meglátogató, mely alkalommal megyénk vezérferfiái: Majláth István főispán, Rudnyánszky Titusz alispán és Léva város polgármestere Mácsay Lukács urak tisztelegtek a kormányzó urnál, s vele főgymnáziumunk létesítése érdekében bizalmas eszmecserét folytattak. A kormányzó ur melegen érdeklődik gymn. ügyünk iránt s e tárgybani nyilatkozatai után biztos lépésekkel közeledünk óhajtvá várt főgymnáziumunk létesüléséhez.

— Tóth Béla szintársulata e hó 22-én elköltözött Léváról. Itt időzésük alatt, májushó 13-ától kezdve 31 szineloadást tartottak, melyek átlag véve kielégítő szórakozást nyújtottak a közönségnek. Közönségünk részéről kellő pártolásban részesült a társulat, melynek működésével meg voltunk elégedve s tudjuk méltányolni azon törekvésüket is, hogy egy jeles művésznőt is iparkodott körünkbe vonni. H. Danecz Nina a asszony személyében. Fogadja az eltávozott társulat bucsuzónkat s szerencse kívánatunkat — a viszontlátásig.

— Hymen. Munk Herrmann, ar-maróthi gabnakereskedő jegyek váltott Ehrenfeld Josephine kisasszonnyal Nyitrán.

— Gróf Hunyady László, a lévai választókerület országgyűlési képviselője e hó 17- és 18-án Lévan időzött s az osztrák államcsaplya társaság által kiépítendő Garamvölgyi vasútjében szűkebb értekezletet tartott, melynek határozata szerént a mai napra tágabbkörű

gyűlés fog egybehívatni avasuttlgyi végrehajtó bizottság megalakítása végett.

— A gymnázium javára tartott szineloadáson rég nem látott számban gyűlt össze lelkes közönségünk s ezzel kimutató meleg érdeklődését főgymnáziumunk iránt, melynek létesítése érdekében ez alkalommal kezdetet meg a társadalmi akció. E téren tehát az első lépés megtörtént s hisszük: a többi sem késik sokáig. Az est tiszta jövedelme: 67 frt.

— H. Danecz Nina asszonynak gymnáziumunk érdekében tett szives közreműködéséért midőn meleg köszönetet mondunk, egyttal üdvözlétünket küldjük a távozó művésznő után s óhajtuk, hogy minél előbb legyen alkalmunk gyönyörködhetni élvezetes játékában.

— Sajtóhiba-igazítás. Lapunk 25-ik számában közzölt levél második bekezdése utáni 2 ik sorban e szavak helyett: „Fiumében, Polában, Zágrábban“ ezek olvasandók: „Fiuméba, Polába Zágrábba.“

— Madarassy József százados, a lévai honvédtiszt kar egyik legkedveltebb egyénisége Ó-Gyallára helyeztetvén át, elhagyja városunkat

— Régészeti lelet. A folyamatban levő szobbi vasuti munkálatoknál a szob-ípolypartú kavicsbányák turzása közben a munkások számos őskori régiségre bukkantak, melyek egy részét Weiss Károly vasuti vonalfőnök urnak sikerült megmenteni az enyészettől; nevezetesen: egy nagy, négy füllel ellátott igen szép hamvedret, egy óriási kövesült szarvasagancsot, mamuth lábszáresontot s több kövesült tengeri kagylót, melyeket a vázi muzeum egylet részére volt szives Weiss ur átengedni.

— A föllállítandó 3-ik magyar egyetemet Kassa városa óhajtvá elnyerni. Trefort miniszter a napokban Kassára rándult szakértő és nagy kísérettel, s ott a följánlott helyiségeket stelkeket meg szemlélve tanácskozott a városatyákkal, kik azon nyilatkozatot tették, hogy az egyetemi elnyerhetése végett bármely más város által teendő s bármily nagy áldozathozatalra Kassa városa is készséggel vállalkozik. A miniszter megnyugtatólag válaszolva távozott körükből.

— A magyar kereskedelmi műszótár kiadási költségeinek fedezése czéljából gyűjtés indult meg az országban, a vidéki kereskedelmi és iparkamarák, és pénztintézetek között. E mozgalom eredménye nagy lendületet fog adni kereskedelmünk magyarosodásának. A keresk. műszótár kiadási költségeire szánt pénzbeli adakozások a „Magy. Kereskedők Lapja“ szerkesztőségéhez Budapestre küldendők.

— Magyar Schulverein. Budapest „Magyar iskolaegylet“ fog alakulni. Az egylet czélja: A magyarosodásnak társadalmi uton lendületet adni: Különösen a fővárosnak németajknak által lakott részeiben ösztöndíjak alapítása és jutalmak kiosztása azon szegény sorsu németajku, elemi iskolákat látogató tanulók közt, kik a magyar nyelvben aránylag leguagyobb előmenetelt tanusítanak. Ha az egylet vagyoni viszonyai engedni fogják, figyelmét a vidékre is kiterjeszti s a németajku vidéki városokban is fog jutalmakat kitűzni.

— szinügyi rovatunk s több érdekes közlemény az elmúlt hétről térszűke miatt a jövő számra marad.

Tárcza.

Zsitva-Ujfalu.

„Kelt Aranyos-Maróthon, Szent-Benedek várában 1831-ki május 3 kán és következő napjaiban tartott közgyűlésünkből.“

„Midőn mi... a népek változó viszontagságait, nem különben mint az események láncolatát szemünk előtt lebegtetjük, a dolgoknak azon csodálatos változékonysága tűnik föl előttünk, mely a népek viszonyait időfolytatával átalakítva, helyzeteket gyakran ellentétekre vezet.“

Ily, a tapasztalás által igazoltszavakkal járultak a lengyeleknek nyujtandó segélyért Bars megye rendei, Ferencz császárhoz intézett fölriratukban.

Igaz, hogy nem volt haszna ezen fölriratoknak, de azért a feliratban foglalt szavaknak igazsága meg nem döntetett, s nem is enyészett el.

A példa minden nyomon és minden időben látható.

Balogh János, Parsvármegye híres követe, ki e minőségben történeti nevet vivott ki magának; mivel az 1836-ki országgyűlésen a szólás szabadság ügyében Weiss elényi mellett nagy hévvel szónokolván, annak a szathmári gyűlésen mondott azon szavait, melyek miatt beperelt-tett, szórul-szóra ismételve magáéva tette, a kormány által vád alá helyezett, s visszahivatni rendeltetett.

A perbefogatás és a visszahívási rendelet kiadása könnyen ment, mert hiszen a kormány hatalmában volt annyi rendeletet kiadni, a mennyit akkor megbirtak irni; az igaz, hogy a kivített is könnyűnek tartották, mert hiszen a megyében szinte meglehetősen aparatussal voltak ellátva, lévén ennek feje oly főispán, kinek aulikus érzelmei soha kérdés alá nem jöttek, e szerént a korteskedés, melyhez még elegendő pénz is állt az apparátus rendelkezésére, biztos eredményűnek tartott az oldalról. Azonban a másik oldal, bár aparatussal nem rendelkezett, bár pénze kevés volt s kényszerítő hatalma éppen semmi, tehát mint Dávid állt a Goliáth ellen: a kirepített nyilat fölfogta egyedüli pajzsával az igazsággal, s egyedül ezen fegyverére támaszkodva esatába bocsátkozott; az ellenfél megverte s Baloghot újból az országgyűlésre fölküldötte.

Oh, e napok Barsvármegye dicsőségének verőfényes napjai voltak!

A korteskedés javában folyt, a kormányhivatalnokok és ügynökök községről községre jártak be a köznemeséget. A verebelyi járásról, mint a megye legkisebb járásáról szerettek némelyek kiesnyilőleg beszélni; azonban ez alkalommal is, mint máskor bebizonyult az: hogy kicsi a bors, de erős Nagy- és Kisfajkürth, Baracska, Lútek, Füss, Ohaj, Valkháza, Zsitva-Gyarmath, Verebely erős várai valának az oppozíciónak, nemesak számuk de a kifejtett tevékenységüknél fogva is.

Ez időben Verebelyről, hol a sóház a kormányhatalmának oszlopa gyanánt állt — ennek nem esékély bosszuságára, az oppozicióból egy-egy csoport Zsitva-Ujfalura is kiterjeszté figyelmét, ki kirándulván annak három hanadó választóit körébe vonni.

Zsitva-Ujfalu. Ugyan miért Zsitva Ujfalu?, hisz, ha már új, minek még a Zsitva hozzá? Fényes azt mondja, hogy Magyarországon 72 Ujfalu van, tehát azért kell lenni Zsitva-Ujfalunak is. Fényes nagyon röviden bánik el a községekkel; egyszerűen ennyit mond: Zsitva Ujfaluról, Nova-Ves, Bars megyében tó: falu. Nyítramegye szélén: 703 kath. lakossal. földes urai: többen. Ezeket szerette volna megnyerni a kiránduló csoportja. A falu, a Zsitva folyótól nyerte elnevezését. A Zsitva folyó mely a Velkápolyai hegységből származik, Ujfalunál képezi a legkisebbi tájt, nola bár iszapja, midőn földuzzasztja magát, olyan sajátságos színnel látja, helyesebben mondva látta el Ujfalut, hogy 1836. június havában, midőn kortes uraimék tarták kirándulásukat Verebelytől Zsitvaufjalusig hadi flottán szállhatának ki.

S ha a vízből kiálló szénaboglyák, melyek a barsi éjszaki sarkról megindult jéghegyek gyanánt tűntek föl a víz láthatárán, akadályul nem szolgálnak: voksokat kereső argonautáink bizonyosan ez uton indultak volna az arany gyapju keresésére; így azonban a vizint helyett kénytelenek voltak a sáros utra térni, s ráesozott székér oldalakkal ellátott s cigánykoszton tartott lovak által vontatott járműveken a torony irányában haladni. Ezen futó állatokról mondhatá az angol utazó: Magyarországon vannak állatok, melyek a lovakhoz hasonlítanak, de sokkal kisebbek. Kirándulóink a faluhoz érve; mindezek előtt a postát keresték föl, hogy szerzendő tudósításaikat társaiknak ez uton elküldhessék; s a kovácsmestert, hogy lovaik lábait megacéloztassák.

Mind a kettőre a falu végén azonnal ráakadtak.

Egy, négy kis oszlopos szellős, tágas indiai esucos ivben végződő építményben volt ez időben elhelyezve a pósta s vele együtt a kovácsműhely; a postás és a kovács egy személyben volt központosítva körülvéve számos eselődésséggel.

A falu cigányja volt ez az érdemes Mercurius apró rajkóival elhelyezve a gyepen föllállított sátor alatt, kettős mesterségén kívül még a hegedű művészetével is foglalkozott; azon kívül üres óráiban öveivel a szobrászatot is üzte, s oly vályogot vetett, melynek hire egész Verebelyig terjedt.

Midőn a vendégeket palotája előtt, melyről már ősei is elénekelték hogy: „Zelenő csár mro kafidi iszkami“ (Zöld mező az énasztalom és székem), elhaladni látta: elővette hegedűjét és ráhuzta:

Csóri, a ki lelketek van halljátok!

Nekem azt a barsi nótát huzzátok!

A mire aztán utasaink szinte rá kezdtek ékes bariton hangon:

Nem vagyok én oka semminek stb.

s analogva haladva a falu éjszaki részén lévő kettős kuria előtt, positurába állván, szemlét tartottak, hogy már most tulajdonképen melyik helyre és házba menjenek, miután az akkori szokás ellenére mind a kettő zárva volt. A kuriák egyike egy nősszukás alakú s vastag falakkal bíró odonszerű sötét épület sővényes kerítéssel ellátva a ridegségnek valódi kifejezője volt. Ennek, majdnem ellenében nyugat felé, a másik kuria egy részben falkerítéssel volt ellátva, úgy, hogyha nem lett volna a mult század közepén divó keskeny ablaku emelet a földszinti épületre rátéve, bizonyosan nem lett volna látható; így azonban még is mindenkinek szemébe tűnt, mint egy elátkozott kastély.

Utasaink ennek kapuját az ős Botond módjára kezdtek döngetni.

Hejh, ki van itthon? Hosszu várakozás és hallgatás után megszólal németül egy hang: Niemand.

Hallod pajtás, hogy: német!

Na, üsse meg a menykő.

Hát hol van?

Wien!

Hallod? .. e még tót! aszongya, hogy bor. Na egye meg a kosz. —

Hja czimborák, uines itt nekünk mit keresnünk, Menjünk vissza tanyáinkra!

Bizony ez időben hasztalan is kopogtatott itt a magyar ember, a falu urai Bécsben éltek; s a hazai

— Magyarország borkivitele Svájcba. A sz. galleni konzul jelent: Magyarország Svájcba való borkivitelének jelentékeny részéről volt kénytelen lemondani Tirol javára, főleg azért, mert 1881-ben szűk termése volt, míg ellenben Tirol bő szüretet tartott, de azért is, mert Tirol a svájci izlésnek inkább megfelelő vörös bort készít. Nemsokára Olaszország is veszedélyes versenyzőnké válik Svájcba való borkivitelünkkel szemben.

— Borászati bankot terveznek a Rajna mellékén, oly ezébből, hogy e bank a bortermelők borzalogára 5% kamatot kölcsönt nyújtson. A magyar bortermelőkre nézve is valódi áldás volna egy hazai borászati bank fölléptése; amíg ily bankja nem lesz bortermelőinknek, addig a pinczeszövetkezet, pinczeegylet s más hasonló intézményekkel nem igen fogunk boldogulni.

— Egyiptom jelentősége Ausztria-Magyarországra nézve. Az Egyiptomhoz való forgalmi viszonyainkra nézve káros hatást gyakorolnak az ottani forradalmi zavargások. Ránk nézve Egyiptom fontos kiviteli ország, sokkal többet szállítunk oda, mint onnan ide. Bevételünk Egyiptomba 89 millió piasterre rug évenként; míg amit onnan kihozunk: csak 35 millió piastert tesz. (Egy piaster értéke: 11 kr.) Mivel a zavargások leginkább Alexandriában, az egyiptomi kereskedelem gyújtópontjában ütötték fel a fejüket, zártal Monarchiánk és a többi európai államok kereskedelme is nagy csorbát szenved. Legközelebb egy nemzetközi kongressus fog intézkedni a megzavart rend helyreállításáról.

— Rövid hírek. Darwin, a híres természettudós 140.000 font sterling értékű vagyont hagyott hátra. — Nagy havazás volt f. hó 13-án Skóciában, a hegyek csúcsai hóval fedték s éppen oly hideg van, mint akár januárban. — Áltatvédő egyesület alakult e hó 18-án a fővárosban. — Bosznia-Hercegovinából a dalmát honvédség hazabocsátása már elrendeltetett. — A pánszlávokról egy újabb röpiratot ad ki a „pánszlávizmus és protestantizmus“ röpirat szerzője, névszerint fogja elősorolni a pánszláv vezéreket s érdekes leleplezéseket tartalmaz a felvidéki legújabb pánszláv üzemekről. — Munkácsy „Krisztus keresztire feszítése“ című nagy képeinek kartonját díjtalanul engedte át Trefort miniszternek, hogy az, vagy az építendő mesterséskolában, vagy egyik rajzteremben helyeztessék el. — Magyar tárgyú német tragédia jelent meg Lipcsében e címmel: „Franz Rákóczy I. Tragoedie in V. Acten von Heribert Hülgert.“ — A budapesti egyetemi zsidó ifjak proklamációját bocsátották ki, mely a zsidóságra szőrt vádak ellen hazafias hangon védekezik. — A bolgár fejedelem e hó 19-én az esti bécsi vonattal Budapestre érkezett s azonnal tovább utazott Bulgária felé. — Egyiptomban összesen 2480 osztrák és magyar tartozkodik. — A Pozsonyvidéki Lapok szerkesztését ezentulra dr. Deutsch Ignác ügyvéd veszi át. — Új iparág léptetett életbe Hunyadmegyében, hol egy állami kasztyár rendeztetett be, melyben eddig már 15 ezer kasza van készen. — A német birodalom összes parterődtési terveit 150 ezer rubelért elárulta egy tengerészeti fő kormányos Oroszországnak. — Rezső trónörökös a jövő héten Hunyadmegyébe rándul szarvasvadászatra. — Magyarosító társaság alakult Sztármón, mely a ma-

gyarosodás eszméje mellett fog küzdeni s kiterjeszti működését a vidékre is. Tiszteleti elnöke, dr. Schlauch Lőrincz püspök 1000 frtos örökös alapítványt tett a társaság számára. — Új távirtdai nyomtatványok lépnek életbe aug. 1-étől kezdve kötelező használatra, melyeket a közönség dbkint 1 krjával fog fizetni. — Dr. Orlicét, a híres lutri-professort, mint esalót rendőri vizsgálat alá helyezték. — ifj. Szógyény-Marich László külügyminiszteri osztályfőnökké neveztetett ki. — Egyiptomból a zavargások miatt tömegesen menekülnek haza az európaiak; eddig csak Alexandriából 15,000 egyént költözött ki. — A „Risorto“ nevű osztrák-magyar bárka hajótörés következtében Szantorin szig-t mellett tönkre ment. — Blaháné asszony, a híres színművész nő jelenleg Nyiregyházán vendégszeropel. — Ó-Budán, a péterhegyi dűlőben filoxera konstatáltatott; a rémhir iszonyu félelmet keltett az érdekelt körökben. Hir szerint a vészterületről a szőlők kiirtatnak.

Apróságok. Mulatságban. Ur: Ki lehet az a szörnyű rut ember, ki azal a fekete hajuszép nővel társalog? Egy nő: Az én bátyám. Ur: Bocsánat! — de hogy is lehetem oly ügyetlen, hogy a nagysáddéhoz hasonló családiás vonásokról fel nem ismerem! —

Hamisan esküdött. Laura: Igazán szeret ön engem, Arthur? Arthur: Esküszöm arezod rózsáira, szép fekete fürteidre, ajkaidon át fehérülő gyöngysorogáidra... Laura (sóhajtva): Ah, ezek mind hamis esküvések!

Közgazdaság. Vetéseink és az időjárás.

A korán beköszöntött tavasz gazdag aratással kecsegett mindnyájunkat, de a később bekövetkezett rendellenes időjárás megváltoztatta a körülményeket. Junius hó fele, az elmúlt májussal együtt hideg, szeles, majd száraz, majd esős volt, sok helyeken a fagy és jégverés sürűen jelentkezett és kiszámíthatatlan károkat okozott országszerte. Nálunk, illetve megyénkben a fagy és jégeső miatt nem szenvedtek a vetések jelentékenyebb kárt. Vetéseink általában jóknak mondhatók, azon egy, de fontos bajt kivéve, hogy az üszög nagy mértékben s igen sok helyeken fölütötte fejét. Vanak területek, melyeket, a vetőmag bepáczolásának elhanyagolása miatt csaknem tönkretévéssel fenyeget az üszög; s vannak olyanok is, hol egyetlen üszögöt arányt se lehetne találni, s miért? mert ott a vetőmagot fertőzeten minőségben s biztos kezekből veszik s ezenfelül az elvetés előtt desinfiálják, páczolják.

Szolgáljon ez intőpéldául a jövő vetésekre!

Közönség köréből. Értésítés.

A paulai szent Vinczéről nevezett szeretetnővérek vezetése alatt levő intézetnek elemi osztályaiban évi zárvizsgálatok tartatnak és pedig következő sorrendben: f. hó 27-én délelőtt az I. osztályban, délután a II. és

III. osztályban, 28-án délelőtt a IV. és V. osztályban, a vizsgálatok folyamában az intézet egyik termében a növendékek kézimunkái ki vannak téve közszemlére.

A tisztelt szülők s gyermekbarátok szíves megjelenésre ezennel tisztelettel fölkértenek.

Léván, junius hó 23-án, 1882.

Az intézet előljárósága.

Fölvhívás.

Hogy azon iparos-tanoncok és segédek is, a kik régebben valamelyik középiskolának csak két-három osztályát végezték s azóta a gyakorlatban vannak, beléphessenek az állami középipartanodába: fölkértenek a t. ez. szülők és gyámok, hogy a felvételi vizsgát illető fölvilágosításért mielőbb szíveskedjenek az igazgatósághoz fordulni, hogy az érdekeltek a jövő tanév elején tartandó fölvételi vizsgára kellően elkészülhessenek, mert csak sikeres vizsga alapján vehetők föl.

Ipar-tan-igazgatóság Budapestén.

Nyilttér. *) Nyilatkozat.

A lévai takarékpénztári új épület megromlott mennyezet gerendái, birói s szakértői megvizsgálásánál közbenjárt szakértők által, f. évi május hó 24-ről a helybeli kir. járásbíróshoz betérjlesztett szakértői véleményes jelentésre.

A szakértői urak, a fenti keletű véleményes jelentésükben tüzetesen kijelölik mindazokat természetes, és soha meg nem dönthető indokokat, melyek a kérdéses mennyezet gerendák rövid idő alatti elkorhadását, s tartatlan minőségét előidézték, mondván: „Hogy az építésnél az összes mennyezeti gerendák a rendes falazatra köröskörül felrakattak, és mint állásfák használtatván a további építésnél felmaradt törmelék rakás fán, a gerendázaton maradt, többször megárván le nem hordatott, de igenis szétterítettven — úgy később felülről a padló készítése, — alulról pedig a stukatőr készítése elzárván a kiszáritási lehetőséget, a gerendázat ezen impracticus és helytelen eljárás következtében okvetlen rövid idő alatt muszáj volt hogy elrohadjon, daczára annak, hogy a fagerendák ott, ahol még jóknak látszanak, úgy dimenzióra mint fa minőségre helyesnek és jónak mutatkoznak (értve a felrakás előtt) a hiba és kár előmozdítására lényegesen szolgált még az is, hogy a gerendák nem mindenütt voltak kellőképen összcseccsoltva, de főleg hogy tömörkedt tömélék (mely most is mint 10—12-nyi magas rétegben konstatáltatott és nedves volt. okvetlen ezen katasztrófát elősegítette).“

A fentebbiektől eltekintve, a kárra nézve azt jelzi a szakértői vélemény: „Miszert a takarékpénztár kárát okozó eset, részint az építkezéssel megbízott építési bizottságot — nagy részben pedig a vállalkozó hanyag eljárását illeti.“

Igenis tény az hogy a takarékpénztári részvénytársulat közgyűlése, az általa elfogadott terv szerinti házépítkezéssel az igazgatóságot megbízta, s ennek ke-

*) E rovatban közölttekért felelősséget nem vállal a szerk.

ügyektől távol tartották magukat, a hátrahagyott egy-egy szál lézengő naplopó inas mind német, vagy cseh volt.

A falunépe a szolgaság és tudatlanság bilinesiben megfosztva emberi méltóságától, sötét, nedves romladozó házikókban, melyek csak álttal különböztek a cigány sátorától, hogy nemesak a szélről, de a levegőtől is elzárták magukat, valódi chinai páriának látszott. Iskola még ez időtájjban olyan fényűzési czikkekekhez tartozott, melyeket a jobbályság sem élvezni, sem megemészteni nem tudott.

Utasaik fölháborodott kedélyvel visszatérve verébelyi tanyájukra s nemsokára társaikkal egyesítve az egész oppozicionális tábor július 25-én bevonult Ar. Maróthra és elfoglalta a győzelmet rejtő pozíciókat.

A főispán, Keglevich János gróf látván az oppozíció táborát s kétségbeesve a kormány győzelméről, el akará halasztani a gyűlés megtartását, de Tajnay János alispán, ki pedig a konzervatív tábor felé hajlott: „kegyelmes uram, szóla Keglevichhez, ha Nagyméltóságod meg nem tartja a gyűlést, megtartom én törvényesen, mint Bars megye első alispánja.“

A gyűlést megtartott s Balogh János győzelmi koszorúval fölvonult Pozsonyba az országgyűlésre.

Ilyen képe volt egykor Zsitva-Ujfalunak és a Zsitva-ménének.

* * *

Fordítsunk egyet s üssük föl a történelem könyvének szeméink előtt megirt 1880-ik és következő lapjait.

Bars megye határán a cselekvés és munka egyik ágában, a bars megyei gazdasági egyesület terén és élén ismét gróf Keglevich névvel találkozunk. 1880-ban lépett az egyesület élére, s az addig szunnyadó egyesületi életet terveivel, programjával s tevékenységével pezsgőbb alak-és színbe öltözteté. A székesfehérvári kiállítás óta széles Magyarországon a mezőgazdasági-ipar fölfelevenítése, eszméje vált uralkodóvá. A bars megyei gazdasági egyesület is megragadta az eszmét, vagy az eszmét, s a talaj javítás, a víz lecsapolás legelső eszméjét, a kultur-mérnökség munkássága kértvén ki, az meg is adatott.

A kultur-mérnökség működésének egyik tere: a lévai járásban, a Podluzsány-Perecz és Szikineze patakok szabályozási tervének fölvetése volt. A tervek elkészültek kivitelők azonban mindeddig az érdekeltek szűkkelbűsége miatt testté nem válhatott, de folyamatban

van. Na, a mi halad, hát nem marad!

Klobusiczky János, zsitva-ujfalusi birtokos az in-term-zzött fölhasználván, a kultur-mérnökség munkásságának terül saját birtokát kijelölvé, az erre szükséges költségeket helyesen fölfogott érdekei szempontjából megajánlotta, minek folytán a kultur-mérnökök a Dervenec-patak szabályozását s a Zsitva-folyó vízének réntöntözésre való fölhasználását keresztül vitték.

A munkálatok bemutatása s működésük megnyitása s átadása a folyó 1882 év június 19-én történt.

Az egykori vokskineset kereső argonauták közül a sors kegyelméből még egyenélv életben lévén, egyik másika beleesett a méraöki munkálatok bemutatásának keretébe. Megindultak tehát a megye különféle vidékeiről Zsitva-Ujfalu felé. De hála a kultura geniaúsának, hajókon most Ujfaluba menni képzeletben sem lehet. A rozzant rácsos oldalú somorjai szekerekét a könnyű tollas, elegáns kocsi váltották föl, s ezek robognak Zsitva-Ujfaluba. A régi postás és kovács eltűnt, a helyett rendes postajárat és kovácsműhely virágzik. Az éjszak felé eső curia telkéről a rideg, sötét sötényezett épület elpusztult, s helyét egy renaissance stýlben épült, az architektúrájának kellékei s izlésével fölruházott bészke palota foglalta el; s szomszédságában szintén egy másik hason módon most rendeztetik be, körülvevén mind a kettőt dísznövényekkel, fák s virágokkal pompázó, s a sétálókat elbájoló, gondosan ápolt park, sétakert. Ezek előtt keletnek nyulik el a méraöki munkálatoknak terül szolgáló s öntözésre berendezett tágas rétség. A nyugati oldalon álló s fönmérintett elátkozottnak hitt kastély ma a palota ura, vendégei, kocsisai s alkalmatossági ellátására szolgálván, jövő rendeltetése még meghatározva nincsen. A faluban mindenütt a jólét nyomai hirdetik az ujkor szebb napjait.

A méraöki munkálatokra vonatkozó szakértői vélemények s ítéletek nem tartozván föladataink közé, ezektől eltekintőleg az eredménye nézve nem folytathatjuk el magunkban a kellemetes meglepetést, mit az a szemlélőre okozott, midőn láttuk, hogy a víz legrövidebb idő alatt a rétség minden pontját megönti s a fölőles tetszés szerént s gyorsan leboacsáttathatik s levezethetetik. A nagy számmal egybegyűlt érdekeltek vezettetve a szíves házigazda, a kedves házi urnő, s tájékoztatva a kultur-mérnök által, szívből örvendettek a kultura ezen új vívmányának. Ott láttuk főuraink élén Barsvármegye szelleműs főispánját, s több főuri nőt, kik valódi ékei valának az érdeklődő s szemléltartó, szellem és nyelv-

ben egészen magyar társaságnak.

Ott tnt föl szíves és kedélyes modorában Zsitva-Ujfalunak kiváló érdeket kölcsönző új birtokosa, a kizhasznu munkássága által köztiszteletet és szeretetet kivívott magyar államférfi, Szilávy József, ki gazdag érdemeinek babéraján pihenendő: Zsitva-Ujfalusi birtokát vála ztá erre alkalmas helyül; meddig? ... Midőn a társaságban, melynek központját képezte, egyik hajdani követő-társa azon nézetét fejezte ki, hogy őt nemsokára ismét az országos ügyek élén reméljük üdvözölhetni: „nem nem, szabadkozzék ő, én már egészen visszavonultam, pihenni vágyom.“

A társaság ezután a házi urnak ló és szarvasmarha óljait szemlélvén meg mind az állatok, mind a berendezés kitünőségének elismeréssel adózott.

Ilyen képe van ma Zsitva-Ujfalunak.

Midőn e képeket úgy egymás mellé állítjuk — bármilyen gyöngye legyen a rajz, halvány s színtelen az eset, melyek vállalkozták azoknak előállítására, tán nem vagyunk szerénytelnek, ha azt hisszük, hogy ez utóbbi kép a nyilvános olvasó tetszésével találkozádik; tán elmondhatják a majd nem felszázad előtt Barsvármegye karai és rendei által hangoztatott szavakkal eképen: „a dolgoknak azon esodálatos változékonyasága tünik föl előttünk, mely a népek viszonyait idő folytával átalakítva, Zsitva-Ujfalu szomorú helyzetét kellemes ellentétre vezette.“

A magyar kultura diadala ez Argonauta.

Kalmár Endre.

a kegyes tanítórend kormányzója lévai látogatása alkalmából. *)

Ünnep van nálunk, a muzsák ünnepi napja. Csarnokait disz és pompa ragyogja körül. Kalmár Endre kegyesrend főnöke látogatást tesz. A Helicon maga-an fényben azért kel a nap. Ünnepel a tudomány, oltárán hangzik az ének: Látogatóba ki jó, az legyen áldva s dieső! Tapsol a közművelődés im, leng zászlója fennen; És örül a jólét: készül alapja elő. Fű-i erény szépen s buzgón koszoruba virágít. Bajnoka érdemeit, hogy koszoruzza vele. Kápráznak szeméink, látanunk gyöngye e képnél; Nem esuda, hisz Kalmár szellemi fény e vakit. Luna.

*) jun. 23-án.

belől 7 tagból állott építkezési külön bizottság is lett megbízva, úgy de viszont tény az is, hogy az összesen 15 tagot képező igazgatóság között egyetlen egy szines szakértő építész, következésképpen a szakértő vállalkozó kiviteli cselekményeit minden tekintetben nem is korlátozhatta, annyit azonban, saját belátása szerint az igazgatóság úgy egyes, mint összes tagja mégis meg tette, hogy a vállalkozót szóval és írásilag figyelmeztette, hogy a menyezet gerendáit ne használtassa állás padlóul; s hogy az ott össze gyűlt, és a folytonos esőzés által átázott törmelékét a gerendázatról letakarítsa, (mely felhozottak jegyzőkönyvi határozatokkal is tanúsíthatók). A szakértő vállalkozó azonban mindazon figyelmeztetéseket s tiltakozásokat figyelmen kívül hagyván, elbizakodva építészeti szaktudományába, s az általa alkalmazott menyezeti gerendák jó minőségében és tartósságában, azokat nedves törmelékkel oly magasan burkoltatta be, hogy a túl légmentesség miatt alig 17 havi fenállás után az egész elkorhadott és rothadásnak indult.

Hogy a szakértő vállalkozónak, ily egyoldalú és önkényes cselekvényei után, mily alapon lehet az okozott kár előidézésébe tehát az igazgatóságot s építkezési bizottságot bele vonni, annak a fentebb jelzett indoknál fogva, de még azért sem lehet helye és alapja, mert a hivatott szakértői véleményes jelentésben határozottan felsorolják a vállalkozó építész ellenébe

mindazon okok, melyek a menyezet gerendái megromlását előidézték, míg ellenben az építkezési bizottságról egy árva szóval sem indokoltatik, hogy mit tett, vagy mulasztott, s miért lenne felelősségre vonható a vállalkozó tettei és mulasztásai által előidézett kárért.

Ugyan azért, ne hogy közvéleményé váljék az, mintha az igazgatóság. — s építkezési bizottság maga is hozzá járult, — s beleegyezését adta volna mindazon hibás tettekbe és mulasztásokba, melyek közvetlenül csak a vállalkozó terhére róvhatók:

Kénytelen az építkezési bizottság s összes igazgatóság hírlap utján is kinyilatkoztatni azt, hogy a szakértői véleményes jelentésben, ellene irányított részességi kifejezéseket nem csak zokon veszi, azt rosszszalja, de mint alaptalant, helytelen és reá semmi körülmények között soha nem alkalmazhatót a legkomolyabban visszautasítja.

Léva 1882. június.

A lévai takarékpénztári igazgatóság nevében

Besse David,
igazgató-elnök.

Fölvívás.

A „Felvidéki Nemzetör“ f. évi 7-ik számában Barsi dolgok cím alatt megjelent cikk íróját ezennel fölvívom, hogy az állítólag „haza-

fiatlan érzelmű lakossággal bíró Ujbánya városa“ mint „a p a n s z l á v l i g a e g y i k f é s z k e“ ellen intézett vádját tüzetes s névszerinti adatokkal ugyanezen lap legközelebbi számában igazolja be; ellenkezésetben kénytelen lennék öt részlelki s aljas rágalmozónak nyilvánítani. Ujbánya sz. k. selmeczványa város tanácsa nevében: **Gajdosik Imre,** polgármester.

Lévai piaci árak.

(Rovatvezető: Kónya J. városi kapitány.)

Buza: mmizsája 10.50—11.—kr. Rozs: 8.50—8.80 kr. Árpa: 7.60—8.—kr. Zab: 8.—9.50 kr. Kukuricza: 7.—8.—kr. Köles: 5.—kr. Burgonya, kilója: 4 kr. Szilisz: 100 klg. 26 frt. Zsemleliszt: 24 frt. Kenyér: 11.50 kr. Dereze: 11.50 kr. Kenyér: fehér kilója 14—16 kr., barna 10—12 kr. Buza dara: mm. 20—28 frt. Borsó: 12 frt., Lencse: 12 frt. Bab: 10.—kr. Köleskása: 12 frt. Hajdina: 14frt. Árpakása: 20—24 frt. Ujbor hl. 9—10 frt. Óbor: 14—15 frt. Sör: 12 frt. Szalonna: klg. 84 kr. Disznósír: 88 kr. Marhahús: 44—48 kr. Borjúhús: 44—48 kr. Disznóhús: 70 kr. Faggyu: 56—60 kr. Gyertya: 64—72 kr. Szappan: 48 kr. Széna métermázsánként: 2 frt. 50 kr. Repezoalaj: 48 frt. Lenolaj: 60 frt. Bükfá öle: 10 frt. Cserfa: 11 frt. Tölgyfa: 8—9 frt. Fenyő: köbmétere 8 frt. 20 kr. Zsindely, 1000 drb 9frt 50 kr. Deszka párja 80-90—1 frt 20 kr. Léc párja 24 kr. Napszám: férfi ellátás nélkül 50 kr., ellátással 35 kr.; nő ellátás nélkül 40 kr., ellátással 25 kr.; gyermek ellátás nélkül 30 kr., ellátással 20 kr.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **Holló Sándor.**

26. szám.

H I R D E T É S E K.

Junius 25, 1882.

7181. sz.
1188.

Arverési hirdetmény.

Az ar-maróthi törvényszék mint tealkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy **Molnár Józsefné** baracska lakos végrehajtónak **Kiss István** tőhöl lakos végrehajtást szenvedő elleni **250 frt** tőke követelése, ennek 1876. évi október hó 26. napjától járó **6%** kamatai, továbbá a **15 frt 30 kr** perjelé és a már eddig **70 frt 87 krt** tevő, úgy az ezennel **3 frt 50 kr**ban megállapított, valamint a még felmerülő végrehajtási költségei kielégítése végett lefoglalt következő ingatlan vagyonság u. m. **Kiss István**nak a fenn megnevezett törvényszék területéhez tartozó Tőhöl községbeli 76-ik sz. tjkvben A. I. 1—6. és 7. és 2. és 3. rdszk. alatt foglalt **birtokeztésbeni 1/2 közös tulajdoni jutaléka 1882. évi július hó 4-ik napján** d. e. 9 órákor **Tőhöl helységben** a község házánál az 1851. LX. t. cz. 169—174. §§-ok szabályai szerint megtartandó bírói árverés útján, a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Erről a venni szándékozók azon hozzáadással értesítettek, hogy az ezel egyidejűleg megállapított árverési feltételek szerint: 1-ör. A megállapított kikiáltási ár, a fent körülírt ingatlan jutalékok 716 frtnyi együttes becsértéke.

2-ör. A venni szándékozók tartoznak az árverés alá bocsátott ingatlanság kikiáltási árának 10%-át bánatpénzül készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

3-ör. A vételár 3 egyenlő részletben és pedig az első részlet az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap, a második részlet ugyanazon naptól számított 60 nap, a harmadik részlet ugyanazon naptól számított 90 nap alatt fizetendő.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen tealkönyvi hatóságnál, és Tőhöl község elöljáróságánál is megtekinthetők.

A kir. törvényszék, mint tealkönyvi hatóság. 151. 1.
Aranyos-Maróthon, 1882. évi márczius hó 11-én.

KONKOLY PÁL elnök. **CHRIASTELY** jegyző.

*) E határnap mult számunkban tévedésből június 4-ikére volt kiszedve, mit ezennel helyreigazítunk. Szerá.

787. szám.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. közmunka- és közlekedési ministerium az 1882. évi május hó 10-én kelt 8991. számú rendeletével a Nagyszombat-kraikói államut 48—49 klm. szakaszán lévő 49. és 51-ik számú **hidak** felszerkezetének helyreállítását **1652 frt 80 kr** összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat foganatosításának céljából az 1882. évi **július hó 1-ső** napjának d. e. 10 órájára az ujonnan tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitiizött nap d. e. 9 1/2 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a később érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Kelt Ar-Maróthon, 1882. június hó 16-án.

152. 1.

Belcsák Károly kir. főmérnök.

Gymn., vidéki tanulók szülőinek figyelmébe.

Léván a jövő tanévvel, okvetlenül megnyílik a főgymnázium VI-ik osztálya.

Ennélfogva előlegesen is van szerenesém értesíteni a t. szülőket, hogy a lévai főgymnáziumban iskolázandó, vidéki tanulók részére oly intézményt létesítettem, melyben egyelőr 10 gymn. tanuló vétetik fel a legtisztességesebb élelmezéssel és mindenneműellátással.

E célra saját házamban, a legezelszerűbb készletekkel, kényelmes és légváltóval ellátott egészséges szobákat rendeztem be, hol a tanulók bármily tekintetben is zavartalanul végezhetik tanulmányaikat; — ugyanc ezélből rendelkezésökre bocsátom házi kertemet, mely csinnal van gondozva, a legtisztább levegővel bír s a legszükségesebb tornaszerekkel és a közvetlenül mellette elvonuló „Perecz“ pataknaál kényelmes tükör- és zuhanyfürdővel van ellátva és berendezve.

Midőn tehát intézményemet az anyyra szükséges testedzési, mindenrendű egészségügyi és ethikai kívánalmak éles figyelembevételével rendeztem be, — ugyanakkor lelkiismeretes és kiváló gondot fordítandok a növendékek szellemiségére is. Nevezetesen: a gyermek nevelés szellemének tekintetéből csupán gymn. tanulók vétetnek föl; az illem és erkölesiség nemsobitására a házban és házon kívül, — továbbá a tanulmányok és feladatok pontos és lehető legjobb elsajátítására, illetve bevezzésére szakszerű és alapos nevelői felügyelet fog gyakoroltatni. E nevelői felügyeletet magam — és e célra általam fizetett okleveles nevelő fogja gyakorolni.

Ezen felül éber figyelemmel ügyelek arra is, hogy a növendékek egészségi állapotának időnkénti megvizsgálása és a netalan előfordulható betegségek rögtöni és alapos gyógykezelése, jeles és szakképzett orvos által eszközöltessék.

Intézkedem arról is, hogy a nálam elhelyezett tanulók házi nevelője állandó összeköttetésben legyen a főgymnáziumi tanár urakkal, mi által a legbiztosabb információkra lehet fektetni a házi felügyeletet a növendékek felett. Ily módon kellő alkalom nyílik havonként biztosan értesíthetni a t. szülőket gyermekeik helyzetéről, tanulmányi és erkölesi előhaladottságáról s esetleges hanyagságáról is.

A német nyelv gyakorlása végett együttes társalgás, — heti 3 órán át — e nyelven történiük; sőt speeziális kívánatra a zenéből (zongorán, hegedün), vagy a francia nyelvöl is alapos oktatást nyerhetnek a növendékek.

A gyermekek tisztaságára, ruhájuk rendben tartására és azok kisebb kijavítására is kiváló gond fordítottatik.

Mindezekből kitünik, hogy a nálam elhelyezett ifjak egy (bár szűkebb körű, de éppen azért ezélfányos és családias jellegű) „Nevelőintézet“ növendékei lesznek, melyben gyermekeiknek egészségügyi gondviselése s mindennemű kényelmes ellátása, ethikai, okszerű nevelése és tudománybeli elősegítése iránt, a szülők szerető szive teljesen nyugodt lehet.

Midőn mindezekről a t. szülőket értesíteni szerenesém van, tudatom egyuttal: hogy szives megkeresésre programmal is szolgálók, melyből minden tekintetben pontos tájékozást és alapos értesülést nyerhetni.

Léva, 1882. júniushó 4-én.

Holló Sándor
képezdei tanár.

154. 6-4.

Nyomatott Dukesz Lipótnál, Léván.

Hirdetés.

5—6 gymn. osztályt
jó sikerrel végzett **szolid fiatal embert** gyakorlatokul elfogad
Medveczky Sándor
gyógyszerész Léván.

153. 2-2.

Utazó ügynőkök ismeretlen ezégek **varrógépeit** magas árákon kínálják, előpénzeket vesznek föl és azután rossz gépeket küldenek utánvételek mellett.

E vidéken ilyenektől rendelni fölöslegessé válik, miután nálam mindig vannak raktáron

Howe, Singer, Wehler & Wilson,
Badenia és Anger

v a r r ó g é p e k

és minden előleg nélkül, **75 krajczáros,** de még kisebb részletfizetésre adom azokat,

5 évi jótállás mellett.

Családi ezélokra ajánlom a **Singer-gépeket,** n e g y v e n forintért.

FISCHER MIKSA

155. 38.-16.

kereskedésében Léván.